

Ezra 9. Commento

meam porcupar à te, & in misericordia semetipsa misericordia tua exi-
stit. Exaltata ejusdem Eliae a testimonio eadem
de te, & aliorum 2. Videut autem Eliae, agens de
liberando populo ex captivitate Babylonica, & de qua &
in psal. termonem esse velle nonnullis dicit, prætingen-
locum transfringisse, vel imiratus esse. Sic enim loqui-
tur apud Iulianum & Deus. Non enim in sempiternam litigie,
neque nigras ad fuisse traxerat. Quia ipsim illa verba hic
extant Hebreæ, ut postea dicam, Quia propter potest
hic locutus etiam exponi de vita praesenti, ut & in hec non
in eternum, id est, semper, infrauersus Deum, nec in aet-
num communis erit. Chrysostomus quidem, & fortassis occurrentis
Origeniano illi errore de finitudo aliquando damnatorum
potest, dilecto doceat intelligere. Dividem praesens secu-
lum; (nam in futuro, inquit, iudicium, atque cum re-
fervat.) Favent fatis Exortatores Latini cum August.
Hoc iam expertos nos Remigius quisque, quia quam pecca-
tores essemus, iustificari lumen: cuius malum promoveri
semus, ipse bona retribuit. Contra eandem hæresisnegi-
tus alibi, Cassiodorus præterea de futura Iudeorum
conversione in fine scilicet exponit. De captivitate rur-
sum Babylonionæ liberatione Hieronymus 4, innuit hum-
cum illis. Micheas capite 4.+, sic primum loquitur:
Dilex., largi filii Sion quia parturunt; quia nunc eriguntur
de civitate, & habitabili in regione, & venient usque ad Ba-
byloniam, ibi liberabit: ibi redempti & dominios de manu
inimicorum tuorum. Deinde in cap. 7. f. Ne latores iniuria-
meruperem, LXX. ne iniustiles militi, quia cecidi, congre-
gam quoniam sedere in tenebris, Dominus luxem eft. Nam
Dominiperit, quoniam peccavi ei, donec causam meam
judicet, iustificet, & faciat iudicium meum, & educat me
in lucem, & videbo gloriam eius. Non in perpetuum ira
Dei permaneat, sed ad correctionem in brevi tempore peccatorum
expietur, si qui restabit inter ipsius, deprecans, & pro-
ferens servitutis suæ scutum. Homo homini reformans iram,
non queritur a Deo medelam, & cum caro sit, si reservas iram,
non peras propitiacionem a Deo;

Isacundia Stultum inter se Isacundia 1: seculis Isacundus quinam
prostolata in favore suo: &c in sua postula: tria regis: nra: tam
quam dux: pessimum. Sed egregium est: & omnino re-
cum: & divinum ita dominatis: advocate quum opus est:
et amittere. Alibi plura.
Non in perpetuum inserviter. Hieronymus non in semper:
et non iudicabis. An? Etiam per idem repetit prius mo-
natum non enim in imperium litigabo. Hebreici זרין
et non in imperium: obit lebhabon atra. Quod hoc loco legimus
et non in imperium: קדש לערת. Sanach jasim: Grace utri rizwah
et non in imperium: קדש לערת. Sanach jasim: Grace utri rizwah

Bacche ob inductionem p̄t̄rā cōsiderat̄rā cōsiderat̄rā
recesserunt de tempore coronamentū dī: & in luctu olim
li ponebant coronas. Nefas id summo Hebræorum
pontifici fī, nec sapiens ullus demi coronam sinec fī,
ut lex auctoritatis prohibet iracundie.

Ioc est esse misericordem Deum, atque non in persecutorum iracli, vel in alienum communari non casare quae nos pro peccatis committeremus, non gradus talionum. Atque hac ratione non retrahimus, una de distributionibus eligimus hic initio justi animi (nam Propterea non obliuiscimus). Non solum autem in hac vita utitur tuum auctoritate, sed etiam in vita futura. Intra Deus moderatione, ut puniat circa condignum, sed et in traxi, somet damnatorum loco, ut aliquoties docui. Quicquid dicere quibus peccator potest, ac debet, quatinus putatur peccatis? Ut vera delicta, & ut tram digni, non reprobata. Quod non modo comparatione ad alias meliores, sed etiam ad nos, ut docet Greg. 5, sed etiam ut idem non explicans alia verba, ut ostenderemus tibi ficerat iactantem, & quod multipliciter effex res eius, & intelligenter ad multas minoras exarigis ab eo, quam mereor intermixtus tuosquam legim si sollicita consideratione penitentias. Auctori nostro quantum delinquamus, agnoscimus; si a faciem culpas perpendimus, proiecto aquaminus flagella toleramus; nec ex dolore charitas ad impinguem proruit, quem suo iudicio conscientia addicit, & ne quippe flagelli temperatur, quem cum culpa cognoscitur.

lerat, quanto pessidum consipicere esse quod fecerat. Qui patitur multipliciter legis intelligit, cuncta que patitur, quam sicut minora perpendit; quia per hoc culpis pondus agnoscitur, afflictio pena levigatur. Meretur tamen annihilationem peccatoris, *misericordia Dei est*, quod non consumatur a sed leduplicatur in nihilum; perdet omnem doloris tenorem, tenebris Index Dei finaliter videtur iustitia. Reprobatis aternas luit poenas, & sentit, denique tenerper Iulius vindex agnoscitur: licet debitam gravitatem poena mitigeret, ac juxta tamen constituta legem suam, *a secundum mensuram delicti plagarum modum infligat*, quantumque gloriosius servis se quis, & in delictis seruit, tantum dat eti mortuum, & luctum eum. Quad aqua proptiore in premis locum habet, quam ultra condignum sunt; tunc exinde culibet tribuantur, prout postea lex a Deo exigit. Vocari hac potest equalitas proportionis poena, primumque ad peccatum, & meritem, non equalitas quantitatis, & propter dictam proportionem dicitur *iudicium sibi misericordia d- & quod potenter tormenta patienter*. Difputatum eodem de arguento alibi. Lege B. Thomam B. f., & Laurentium Justinianum & Lenitatem in poenis laudabile ubilla comparatione multo meretur maiorem Deus, similique liberalitatis in praemis, quam Peritum Rex, quem hoc etiam nomine lacerdos interfascia laudare praeferent sollebat, quod poenas mitiores erantum criminibus exigeret, reddebet vero meritis gratianum ampliorem b. Ad hoc propitium Pinna in toller-

*vers. 11.) Quoniam secundum altitudinem cœli à terra
corroboravit mitericordiam super timentes sc.*

*com- Vers. 12.) Quantum distat Ortus ab Occidente , longe
ham à fecit à nobis iniquitates nostras ,*

Divina misericordia infinitatem comparat cum spacio maximo, & distanca inter eorum terramq; secundum altitudinem, & secundum longitudinem inter Orientalem cgl plagam, & Occidentalem (latitudo est a Septemtrione ad meridiem) quo ipso ac distanciam vulgus n il maius concepit. Ait ergo eminere tamquam coram aliis. Dei misericordiam super homines in terram manentes, qui timent cum illisque ipsa tegi voluntate includi, & mergi ut in abysso profundissima, magna enim super eis est, & extenderat longissime ad omnes peccatores, ut eorum peccata vere, propriè, penitus removerentur, & abfulerentur: ita tamen distent ab iis in quibus erant, quam procul ab Occidente Oritus absedit, hoc est, omnino esse definunt. Hoc videlicet est quod in Exodo o. c. 34. o. deo dictum retulimus, adeo misericordem esse, ut auferas iniquitatem, & soleras, aquas peccata, & extendas misericordiam in milia. Significant præterea cōparationes illæ constante, ac perleverante Dei misericordiam, arque confirmatis, & stabilitam sicut le habet eorum ad terram, & diuturnus cursus Solisq; in omnibus ordinatis. Del per se ferat dies p, & præceptum quid isto posuit, non præterib[us] q, & quod quemadmodum à coelo, & motu eius, præterim Solis, pendit inferiorum terreni 9. p. 118. 9. 9. p. 128. 6. 4. G. deneratio, & conservatio sicut à Deo cura, & providentia erga peccatores ut fugi ab eis tenebris, & nunc serenitate benefici, nunc imber correctionis illos træfet. Item indicatur fœludum condonata peccata, & penas numquam reddituras, quemadmodum cora terra: Quare Occidentem Peccata, &

Non secundum peccata nostra fecit nobis.) Ambrosius deprecative legit, non secundum peccata nostra redditis, neque secundum iniquitates nostras retribuit nobis. Pro nomine non indicat solos *Judeos*, ut Cajetano placet comprehendit omnes homines; licet ad litteram David de ipso agat, vel *Deum*, qui tot affectus beneficis, toties peccavit in *Deum*, & leniter tamen punivit eum. Hugo peccata sumit, ut propriæ in Deum: *iniquitates* in sequenti membro, ut contra proximum. Voces Latine, Hebreia, Græca videntur synonymæ, *peccata* inquit, & *iniquitates* **וְנַדְבָּשׁ** chataim, & **לִפְנֵי** bauonot, *culpas*, & *deropas*. Itaque cuncta peccata indiferenter hinc vocabulum intelliguntur.

Negue secundū iniquitatis nostras retribuit nobis. Hebraum verbum נָגַע gama, & Gracius ἀπέδωσε similitudinem nominis verbi secundi retribucionem ιπολίτου γεγαμένην ἀπέδωσε & significante compensationem pan-
tem remissionē fit inflatae gradi iniquitatis, & infor-
mantis. Simili comparatio habetur in Michaz 5, scilicet 7. 12. 12
qui Deus similis tui, qui auferis iniquitatem, & transpec-
catur reliquiarum hereditatis tuae non immittes ultra fa-
tum vere, sed in hac
rit.

regerem suum, quoniam volens misericordiam est. Reverte-
tur, & nesciatur nefici: deponit iniquitates nostras, &
proses in profundum maris mala peccata nostra. Post al-
titudinem celi a terra, & diffundat Oratus ab Occiden-
te, adhuc homines maris profunditatem maximam,
& que in id imminguntur, perditam protinus, nec amplius
reducatur, Iudeo filii vult, quod faciat Deus: unde furore
suum, propter nosnum a qua: quoniam Deus ad ignoscendum
est, Elias multam distinxit eis, & cumdum sic loquenter
inducit: non enim cogitationes meae, cogitationes vestrae: ne-
que via vestre, via mea: quia minima exaltantur cali a ter-
ra, & exaltata sunt via mea a viis vestris, & cogitationes
meae a cogitationibus vestris. Quia dicit Deus, non debe-
re cuiquam videci impossibile, ut recte quantumvis
peccatos ad paenitentiam, & ipse illius misereatur: tam
enim dicit misericordiam diuinam ad humanos, qua
unus in alium utitur quam coram eo in terra distat. Chry-
sostom, & Elias locum coniungens cum loco italo plato
nostris, atque non comparando haec dicta, quoniam
nulla humana clementia divina bonitati comparari pos-
set. Sed quia exemplum lumine affectionis nullus non
majus novis, quam patris ad filium. Verum de hoc
exempli dicendum verius: et ceterum pactio isti potest non

exempli dictum verius. Et secundum pacto inter patrem non
aliam noscere nos in corporibus, & ipsius maiorem distractiam.
Quod idem hoc loco Carylostomus ad nonet, ar-
que Basilius, Theodosius, Euthymius, Nicophorus,
dicentes sic longiori adhuc interstet. Propheta reperi-
potius, non dubium, quia pro прослице, ut in mem-
oriа divine bonitatis magnitudinem de nonstare: hu-
manam cogitationem, nec membrum cyclo sublimo-
rem, neclongius, quam Vespere atque Oritus inter-
vallum reperire.

Quoniam secundum altitudinem esti a terra. Hie
Ieronimus, *quoniam enim exaltatus es in celo a terra.* Po-
tent numeri pluralem esti exprimit: in quo etiam tunc nu-
mero exat Hebreus comprehendor: *nece omnis filius ab Apol-*
linario exponit: upido: bellus: celum: etiam: exponi debuit:
funt enim illi superiores orbes. Distincta præterea pro-
tendi posset utique ad inajas terræ partes, Theodore
vnde, referit compellit, *et historiam in celum id est*

tas, referunt nonnullos ex Astronomis eccliam id quod videmus, inter actaram, intertrae tradidisse quadrantem, genitrix sopravicta dea stadiorum milles transponit ipsam rotarum eadem in alias multa plura, quodam pauciora, pars recta. Clavius, non sibi scribit, instrumentis mentioris vix dicitur nisi nos posse, etiam ex monte edificatio, quinquaginta milliarium, nedum centum sexaginta millions militarium, & eo amplius, quibus convexa Firmamentum superficies a centro terra absere peribetur. Deinde ait, per molus planetarum peritos Astronomos, Quaestio
Astronomi

Attronum
scolorum à
terra disti-
tiam inve-
rigaverit.

Luna, Tunc exploratio planetarum omnium excentricitatem, hoc est, quantum contra orbium eccentricorum, in quibus planeta ab Occidente in Orientem feruntur, à centro mundi distat. Postremo venatos industrias crassities excentricorum pro diametro epicyclorum. Atque ita ex his omnibus distantias, celorum, dicitur, semidiametros ipsorum conclusisse. Verum hæc tubitius exponendi modo non possunt, sed apud eundem Clavus demonstrationes astronomice legende. Notat vero etiam per eclipses perverigata proportionem corporum Solis, & Lunæ, ad globum exterritum, magnitudines, colorum, & stellarum, quamvis tantu deprehendantur, tamen esse minimas, que possint; quoniam Astronomi ponunt excentricum orbem cuiusque orbis eccentricum tangere convexum, & concavum ipsius celi in uno tantum puncto: epicyclum quoque cuiuslibet planetæ, & corporis solare tangere convexum, & concavum usque in orbis excentrici in una tantum punto. Cre-

dibile autem est orbis eius dentores, ita ut neque ex-
centricus quilibet orbis tangat convevum, & concavum
eoli, sed sit immersus intra ipsum coeli crastitem; ne-
que epicyclus aut Sol supericetus convevam, & concavam
excentrici attingat, sed intra eum quoque crastis-
tum sit immersus. Præterea, quum ex motu dumtaxata
sit diæta per vestigatio, crastitem quarti orbita Luna, qui
concentricus est, diecunque deferens caput, & caudam
deaconis, investigari nequivult: ut proinde etiam co-
lum Mercurii longius ab sita tera, quam ad Altron-

de deprehensione sit. Additum coelum Enipyreum sedem
atiorum immobilem, supra omnes alios coelos... unde
jor adhuc longe distans peritum ab eo ad terram ul-
te. Summa porro distans a centro terra ulque a
neavium Firmamentis; secundum Alphragatum, con-
miliarius Italicus, quæ componuntur ex octo sta-
tibus. 8.092.471. ettingia millionem, nongetorum que-
ntia duorum millionum, & quadriginta ecentorum se-
ta unius: quia tot milliariorum est semidiametrum con-
tra Firmamenti. De distante cylorum aliorum su-
periorum, ac Enipryci, subducit ratio non solum, nec
potest. Ferunt S. Andreus, Apostolus, paulo
mitem, peregrini habitu quemad Episcopum li-
casse a turpi tentatione, quam diabolus inducas puel-
formam, qui virginitatem propositum sumit habeat,
gesuata, quam lovi fecit questiones tres ab eodem dia-
propositos, maius in ea parva miraculum vider-
e restitutum faciunt humanum; terram omni caco-
lorem esse, Christi corpus caco enipyreum si dika-
m coeli a terra ipsum diabolus exploratam, qui ex eo
illam praecepserat. Narrat Antoninus unus quod

*Corroborauit misericordiam suam super simientes se'. Et par
etonymus, *tarsum confortans est misericordia ejus* - summa-
ritimenes / Alii, corroborans e', praevalens, angusta - cap. 9.
majore', valens' / In Piatetrio Romano, ac ve-
spugne Apudique, Arnonium, Cattiodorum, gors
*serum, conseruavit; Grac' ieparebat Hebreici
zavav. Ut enim verbum. Et lenitatem similis exeat
lino 116. Quoniam confirmata est supernos per-
odijus. Euryhimus stabile decreatum denarii pu-**

corborandi, *eu confirmandi* verbo ceteri respicere
ant, expando, ut ante dixi, de rata, firma,
fanti, posseventer misericordia, ac protectione
et quendammodum celorum in ceram, quam omnia ex
protegunt, efficiunt, & influunt perseverat. **D.**
In circuitu postulab : Albi eadem pifai hq. 22
significare etiam est, *leu* secundum altitudinem
etiam *victoria*. *S*ed quasi corroborat, live us qui in
re prevaleat. *N*am quod in Genesit, legimus quod

scim cubitis alicuius fuit aqua super montes, qui operari
Hebreici et illi aqua prevaluerunt, quod etiam
et Chaldaean ὡρι θείκην, qui ipsa verba ibidem
omine ante lumen, ubi Latine aqua prevaluerunt in
sua rerum, Greci et στρατηράς Lycan Argutian
latius observant, quoniam altitudo cœli a terra mi-
est quam diuina Orientis ab Occidente: propterea
per minorem distanciam in ito verbo intelligi remi-
pens possum, quia minus malum est, ac ne simpliciter
de malum: per maiorem in verbo seu remissionem
dam dabo.

deum suatum, per in jurem in veru iug. remunitionem p^z, velut majoris mali, & que absolucionem nonen- li meretur. Addit Valentia minorem distantiam inter incarnationem, per quam nobilitas est humana

vara: majorem indecni paucorum, per quam facta res-
so peccatorum. Si autem *Ornum* & *Oscum*, refe-
ratur ad concavum firmamenti, duplo major est distan-
tia cum prius tradita a centro terra ad concavum ejusdem
manuiculi, neque aequalis toti diametro, concavi firmi-
menti, quæ est milii xliiorum 16184942. (centum fe-
tientia unius millionum & octingentum quatuor &
ginta millionam, nongentorum & quadragesita duo-
na.) Quod si eadem distantia immatur pes circumfer-
entia circuli maximi, erit aequalis dimidie circumfe-

ix eiusdem circuli maximi, h. e. milliariorum 254.
625, (ducentorum quinquaginta) quaque millionum,
centorum nonagesima milium, lecentorum viginti
inque.) Sed si referatur hic Orcus, & Occulus ad Sa-
ns, ut fere hoc loco iungi soleat, distantia non erit
eadem, quia distans Solis à centro terra continuo
pertinet, sed minima, maxima, solidocis, five penes li-
am regiam accipiat, id est, diametrum circuli maxi-
mi per totum ducti, five penes dimidiam circumferentiam
circuli. Minima est 278748, milliariorum, (octo
illionum viginti septem milium octoginta et) qua-
dragepta (septem). Media five mediocris, qualis fere s-
t temporibus, definitur militaris 8366249, (octo
illionum trecentorum sexaginta ex) milium nonagesi-
mum quadriginta octo.) Maxima efficit 870000, (octo
illiones septingentis sex milia quinquaginta,) dimidia-
cro circumferentia nimis 12.65, 187, (duodecim milio-
nes sexaginta quindecim milia centu ex) octoginta (septem.)
mediocris 134800, (tredecim millions centum quin-)

Quantum dicit Oris ab Occidente. Hieron. quantum longe est Oriens ab Occidente. Alia Plateris & Patres, quantum dicit Oris ab Occidente vel Oris ab Occidente. De Solis oris & occasu in tolet intelligi, non de oris, & oculu firmamentis, aut primi mobiles, quod veteres confundebant cum eo quod vocamus firmamentum. Dictum prius de distantia in Sole iudicendum Orum & Occiduum. Interea etiam multa tropologia de occasu viriorum, ortu ac luce virtutum. Longitudo distantia hæresit teat longius adit, qui elongat. *De peccatoribus*, & quantum cor longe ab opere suis. *Si ergo longa a rebus exterioribus, n&*

et quibus promulgaatius eius est qui non censetur impo-
nere. Deinde abrogatur pars p. et quam non accedit ad rati-
onem illuminatorum q. neque conservantur, sicut et profun-
dum rescribuntur; et sunt fecerit, infra securum ut eravent
eis. Non eorum decisi, id est enim longitudinem intercalatio-
nem revertentes resupinetur. Longe fugientia, et con-
siderandum fugientia, relinquenda Isolam, absconde pre-
cul i. monachum, ut fateretur. Sic fugare peccatum deutes,
quam fugare gloriatus vocat Amoris; ut, i. Jacob in
longiori lugre martyris Moyles a facie Pharaonis, et Da-
vid a facie Saulis & Abiasalom; ut ergo ex parte car-
bri, et vero iuxta Pauli monitionem, fugienda forci-
tatio tibi quemadmodum impudicata dominiam Joseph.

*Loue fecit à nobis Iniquitatis nostra .) Alia Plateria
et Parcē , elongat , accedit ad Deum , qui recedit ab in-
iquitatibus , ut prius dicunt . Qui autem datus Deo , hunc
ut Agygnanus notat , necesse est circa illum , & in omnium
bonum exercitare in modis , quibus nostrum circa res dilecta-
tiones erat exercitare in quadruplicitate , ut videatur minor , ale-
rius coloris , diversa figura . Credere peccato mundi glo-
riam esse majorum , quam regni coelestis , ut oculis ter-
ra minorem Solem : putari falso similius patet adiutor
posse in beatorum domiciliis , ut procul temora nubes ,
mores , vela exsultimant nigrae , quoniam fiat alia super-
castra non esse perpetua habitationem , ac veluti firmatae
conquadratae , perinde ut à longe visam rurum , nisi
perdueris rotundam eam , quoniam sit quadra . Arcos mura
Domini Dei , & in eis levigatae sufficiunt eis ut habentis
tres conquiscentur g ; circiorum illarum in quadra posse eis h , ita
multo multo .*

tem interueniam. Vnde aliquando audirebat matre suae
propiis occidit. Et manu multorum superiorum
filii fuit, ut forent illi etiam eis, q; quod &c de
bus tradidim; cu; ac vicimus de filiis comedendis pa-
nes. Sed haec aut monstra sunt, aut extreme fami effe-
ctus. Quod natura dictante liberi soli, hincut loco
avid, nimirus ac fini parentes indulgescent in huc
nigri, faciles. Plutarchus i natura ducim; lequentes
etiam vestra dura aperioque ingenio effe; led ipsi con-
vere peccata filiorum, memores quod de ipsi juvenes
sunt; iubet intercipiunt rigore lenitate dilucere,
ut amara medicamenta dulcibus liquoribus, modo
paixatibus eorum (non innotellos intelligo) habens
modum rursum illas adducere, quædam peccata
i nefasti insulari; maxime leniter ferre delicta
videlicet paullo sibi leviora, vel ut cura tempesta-
tis affligerat, ita demum iacifientem juvenem in domo
sunt. Sed ad secundum Tercius etiam illi adiutor
fuerunt.

Pro peccato meatus paululum supplicio satie est patitur.

mam a. Collegit idem b. Auctor eamdem ad rem testimo-
nia alia, proposito fane nostro commodissima. Recitat
ex quadam apud Stobaeum.

H' dñs d' òne qdñca qdñc nōn uñdñt; "en
Eps 9. 2d. cñvñl dñgrñ vñl
Osc. mñs. trñx vñl vñl spñrñ vñdñs. vñs
Tprñdñs vñl bñdñs vñl vñs
T'v dñdd.

Nos vero sicuti folia produc floridum tempus
Voris cum illis splendor agerit Solis.
Est similes cibis nra rempos floribus adorantes
Delectamus, pro Dñs, usque stans nec malum
Nos hunc.

Antonius de scripta rosi pernici corruptibilitate, virginem proxime moneret mortalitatem.

Colliget virgo rasa, dum flos nro, & novas apabat

Et manu elo rasa prope ratarum.

Clemens Alexandrinus & polycarpius & floris noxiun
dicti utrum esse, clerikerque præterit & ponentis suppli-
cio affectum: breuem eorum probavit vitam, quia flaccide-
scunt. Quod paulo alter Plinius descripsit, flores nempe
adolecquin dicunt gigni, magna ut palam est admiratione
homini, quia predictissime florant, celestis marce-
scere. Quid quod Artemid. vifus per quietem & coronas
è ros ab agrotis, infaustus prodit, & mortuorum prædicte-
re, quid facile marcescant. Delicet plinius hos ex ame-
no Pascali agro floculos opportunos, Denique,

Probus juventu roris simillima.

Exempli scit etiam Jona hedera, quae sub una nocte nata
est, & sub una nocte perire. Quo exemplum Deus uir-
ginitatis agens de mortalitate humana. & Presentis porro lo-
ci pietationis Gregorius dicit similiter cum eo quod Job
egredi, quum nitet in carne conteri, quum reducitur in
pulverem: vita in carne, florem in feno esse; hominem
mores floris procedere ex occulto, & subito apparet
in publico, statim ex pulvere per mortem retrocessit ad occul-
tum. Inter etiam blanchos viros, quia brevitatem vite
indefinenter aplicant, quafi quotidie morientes vivere,
& tanto se solidius manūris preparare, quanto & nulla
esse transitoria temper in fine penant. Philippus solita-
rius docet hoc loco exteriorem hominem, cuius gloriam
fluxam, & caducam cum feno comparari, & cum flo-
re: corpus esse quoniam anima spiritum, qui veru-
tequem ponitur in carne seu corpore fuerit anima, mo-
tu agitari corpus, eaque motione, quę ex natura conten-
tes sunt exequi: si illa inde evoler, corpus perinde esse,
ut si nonquam virxifera, vita illa floruerit; nec dici
posse cuius nra fuerit, vel illud illius illud huius nominari:
nil nos denique à floribus, nihil à feno distire: verbo
tempore folia virere, autumno decidere, disperire k. Ba-
silis colligit quod illos Deum secundum effectum est,
homo omnis temporarius, & mortal: iolus iste Deus
habet immortalitatem /, nimirum per se, & impati-
cipitatem, independent, omnino necessarium.

Homo fuit fatus dies eis.) Videntur Hieronymus, & alli-
sic distinguere, ut homo diecatur esse sicut figuris autem
tem fuit fons flore. Nam sic est apud Hiero-
nomo quasi herba: dies ejus fons flos agri sic floribus. Quod
exponit quia translatione lequitur Hieronymus Tive-
retus: homo quasi herba frangili est, etoqne transiens: dies
ejus, & dies, propteritas vita floribz flos agri, qui ad
tempus modicus durat, & elio arctis. Sic videtur Hugo
etiam legisse, quoniam nomen dies, & præteritatem de-
clarat. At dies numeri pluralis sunt & ipsa M' jama, pro
quo legit Hieronymus M' jono in singulari. Ut nunc le-
gitimus non potest nominare, dies, plura referri ad verbum
singulare, floribus, ledidum verbum pertinet ad no-
men, homo: Clarins diceremus: homines: fuit fatus dies
nempe fuit, omisso nomine: homines: fuit fatus dies
etiam, que formationem ex hunc significat, quoniam pri-
orius conditionem, in quam per peccatum prolapsus est,
ut quodammodo in psalmo 10. v. Dominus in celo
sedes ejus. Nomen autem hominis Hebreum hoc loco est
וְעַמְּנָה, indicans misericordiam, armoniam, fragilitatem,
informam, vel etiam oblitosum, quia in oblivione citato
adducatur, ut alias notavimus. Propreterea constituti pe-
titi alibi à David legislatorem, ut sciant gentes quoniam ho-
mines sunt. Deus enim eadem voce uitit, & similis וְעַמְּנָה, que formationem ex hunc significat, quoniam pri-
orius conditionem, in quam per peccatum prolapsus est,

Ainanem prohibeat timorem, quem concipiat homo de ho-
mine. Ego & ego iste consolabor vos: quis tu us timeres ab ho-
mino mortalibz וְעַמְּנָה meenos jamash, ab homine
calamitatis qui morietur, וְבֶן hominis (וְעַמְּנָה adam)
qui quasi scimus ita acrius?

Tanquam flos agri sic efflorabit, Arnobius & Cassiod.
florier. August. & Philiper, florier, quapropter non est
in compagno efflorabit, visuilla, qual ut Glosa vult,
sit vel multum florere, vel deflorere: aut quod addit Hugo
extra, id est mundanis non intra, in conscientia. Sed
n. greci Haimo, & Dionysius Rickelius explicant
flore, ac deflorare. Homo, non dicit in singulari numero,
ut prius moni, sunt enim dies in plurali. De flos autem
agri mentionem etiam potius fieri ante indicavit, quia
sponte nascitur, vel non ita excolitur, & radis Solis, aliis
flos nascitur, & flos agri, & flos hominis, carpenti homini,
flos pacienti, &c. Unde morientem Euryalum Virginis
flos florit compar succiso per aratum.

B. Paropus veluti quoniam flos succus aratrum
longioris moriens.
& ante illum Caecilius r.

vixit, ad
Furium, &
Aurelium.

Ultimus flos præterente postquam
Tatius aratrum.

Contraria virginitas comparatur cum flore illibato,
indecipio, in hortis nato.

Utr. flos in sepi secretus nascitur hortis
Lynus petoris, nullu contritus aratrum &c.

Bruno Carthusianus obseruat florem agri citius marce-
scere, quicunque, & eradicator dum ager aratur, quam
horti, vel prætari, dum evellitur. Notat etiam Hugo
comparat hominem in his versibus, cum pulvere, sceno,
flore, propter corpus, æatem, propteritatem.

Virginitas
quoniam flore
ilibato
conferunt
sua carminis
impialis.

Ver. 16.) Quoniam spiritus penetrans in illo, & non
subfiter, & non cognoscet amplius locum suum.

U. hic versus magis quoniam prior nexus videatur, ut
que apparat melius etiologia hic initio posita, vi-
deatur ad florem referendus, de quo prior agebat versus,
& spiritus pro vento lumendus, applicando autem ad ho-
minem etiam comparationem, pro Dei indignatione.
Quemadmodum quando venus aliquis urens flos agri
percurserit, hi mox flaccerit, marcescit, else deficit, ac
flos locu perdit, ut cum amplius non cognoscit,
neque unquam ante videatur habuisse: sic ubi Dei spiritus
indignationis, imperi, sententiae percurserit hominem, con-
fessus virom, ac vigorem amitterit, subfiteret definit, in-
ter mortales locum nullum habet, necum quoniam recogno-
scit. Hunc videatur lectum fons El'ias, i. imitans pra-
sentem locum: omnis ecorum, & ecclisias, flos spiritus
sanctus Domini suffit in eo. Faut apud eundem aliquan-
to: sed quid negus plantatur, neque fuit, neque radi-
catus in terra tenacis durus, retineat flavis in eis, & arat. u. v. 25.
runt, & turbo quasi bipalum auferet eos. Ante utrumque
Job x., in utile vim ejusdem similitudinis ac sententiae.
Quoniam potius vidi eos qui operantur iniquitatem, & seminant
doloris, & meritorum, flantes Deo perire, & spiritus ira eis
confusus est. Sed & apud Jeremiam Deus, nonne quoniam
retigerit eam venus nra, & siccatibus, & in aere germe-
nis sibi arcessit: apud Amos x., & Aggeum a: percessus
in vento uente & in aurore multitudinem horitorum ve-
norum, & vinearum uulnorum, & Job b, volles quam ven-
tus uens, & auferens, & velut turborapax eum de loco. b cap. 27.31.

Placet iste fons non solum Hebrei, sed etiam pluribus,
recentioribus, Vatablo, Titulo, Janlen, Flam, malæ
ficta Bucanano, Ariz Montano, Pereg, Hero, Jo. Cam-
penii, Isid. Clario, Franci, Panigarola, Hieronymus Olo-
rio, Agellio, Philippo Desportes, & alios. Ultimus Gal-
lico eleganti carmine hoc modo modulatur.

Le cours de la race mortelle
Au sein peut être accompagné,
Qui durent la saison nouvelle
Fleurit d'une vigueur si belle,
Qui rend tout le camp heureux
Mais la première venue
Du vent importe qui le pousse,
Sa beauté n'est plus reconnaissable
Sa la place ne connaît point.

Repe.

Reperio eandem expositionem apud paulo veteriorem
enarratorem Trevetum, de ventu nimis uente qui
pertransiret, id est perficit florem agri. In eodem sensu ver-
bum penetrans, & διαβάζει est in psalmo 104. a seruum
penetrans animam ejus, licet ibi non sit Hebreum ver-
bum hujus loci. Item in 41. b Omnia exorsa sua, &
flos suis sui super me transforans; & 87. c in metrans-
flos sua super me transforans; & 87. c in metrans-

b. v. 18
b. v. 19
d. 2. 23

bit gladiis.

Alter sensus est quem indicavi de spiritu pro ira Dei;

ut hic ad indignationis divinis spiritus penetrans dictatur

in figuratum florem, tenui in hominem cum flore compa-
ratum, ut scilicet percussat, & percussat, sicut exem-
plis docuimus.

Tertium infinitum sensum Euthymius, ut spiritus aere

significet, quem animalia trahunt, & remittunt, ac

propterea corruptibili sunt, & in his homo, quando hinc

aerem videlicet amplius attrahere non possit, nec repel-
lere.

Quarto, spiritus, ut est is, quem vocant viralem, effici-
que levem, & motum, quoniam penetrans, ac deficit, deficit B.
vita, inquit Lyranus & Valentia, qui dicit spiritum natura-
le, & animalia.

Quinto, spiritus, pro anima rationali penetrans, quando

recedit ab homini corpore. Quod idem Lyranus & Valen-

tia docent, Euthymius præterea, & maxima pars.

Sexto, Græcus anonymous, cujus meminit Agellius, in
interpretatur Angelum, qui adveniens auferat animam, &
occidat.

Sepimum Remigius, & Bruno Carthusianus accipiunt
spiritum pro voluntate, & ratione, quia lumen futurum
pro præterito dicitur penetrans in primis parentibus, &
consequenter in nobis ex bono in malum.

Octavo, Arguanus iuxta notionem spiritus pro super-
bia, & cauſam nostrę mortalitatis hic insinuari, sive su-
perbiā, ac inobedientia.

Nono, idem Arguanus inter pretatur transitum de vita,
statu spiritu, in quo primi homines condituntur, sive de gratia, & virtutibus, unde peccando recedentes,
evaeriant mortales eum posteris.

Maxime literales judicio, primum, tertium, quartum,

quintum sensum, deinde secundum, & sextum, ultimus
alios plane mythis primum faciliorem; quintum, qui
communius est in graviorum Auctorum, homini, de quo hic
agit, magis proprium. Juxta quantum ergo illum sensum,
aut Propheta rationalem animam, quae unica in ho-
mine est, concinens vim vegetativem, & sensitivam, quoniam per-
transire, & recesserit a corpore hominem amplius non
subfiteret, vel quod eodem redire, animam non subfiteret
intra corpus, nec amplius, aut hominem cognoscere
eum, quem habebat inter mortalem, vel animal
corporis, ut sibi sibi in loco, quo uirum naturaliter non ani-
merit a corpore, corpus homo reliquerit.

Non sibi subfiteret. Sic etiam Hieronymus: sed proprie-
te ex Hebreo veniente, & non ipso, nimis erit, sive sub-
fiter. In Platieri Rotonu, ac veteri, apudque Augu-
stum, Cossidius Arnobium, & non erit. Symmach.

ΙΩΝΙΝΑ ου περιπονησια, διδούσι non subfiter spiritus.

Exponi potest, quod non subfiter spiritus anima ratio-
nalis in homine, sed in corpore, in quo pertransierit,

qua post mortem defunctus est, & informatio corporis,

ut ultimum eversione, & recessione vitalium, id est,

naturam, finium, sciuorum, necessario & ani-
mali dilabens paulatim instrumentis, & domiciliis, &
spiritus, nisi paulatim & ipsa migrare compulsa deducatur

in diminutionem, & in extincionem non alio modo, quam quo & au-
tagis ipsi quoq; defecisse præsumitur, quoniam vires equo-
rum defatigati degenes in eis quantum de dispositione desti-
tuti hominis, non de passione veritate.

Et non subfiter. Sic etiam Hieronymus: sed proprie-
te ex Hebreo veniente, & non ipso, nimis erit, sive sub-
fiter. In Platieri Rotonu, ac veteri, apudque Augu-
stum, Cossidius Arnobium, & non erit. Symmach.

ΙΩΝΙΝΑ ου περιπονησια, διδούσι non subfiter spiritus.

Exponi potest, quod non subfiter spiritus anima ratio-
nalis in homine, sed in corpore, in quo pertransierit,

qua post mortem defunctus est, & informatio corporis,

ut ultimum eversione, & recessione vitalium, id est,

naturam, finium, sciuorum, necessario & ani-
mali dilabens paulatim instrumentis, & domiciliis, &
spiritus, nisi paulatim & ipsa migrare compulsa deducatur

in diminutionem, & in extincionem non alio modo, quam quo & au-

tagis ipsi quoq; defecisse præsumitur, quoniam vires equo-

rum defatigati degenes in eis quantum de dispositione desti-
tuti hominis, non de passione veritate.

Et non subfiter. Sic etiam Hieronymus: sed proprie-
te ex Hebreo veniente, & non ipso, nimis erit, sive sub-
fiter. In Platieri Rotonu, ac veteri, apudque Augu-
stum, Cossidius Arnobium, & non erit. Symmach.

ΙΩΝΙΝΑ ου περιπονησια, διδούσι non subfiter spiritus.

Exponi potest, quod non subfiter spiritus anima ratio-
nalis in homine, sed in corpore, in quo pertransierit,

qua post mortem defunctus est, & informatio corporis,

ut ultimum eversione, & recessione vitalium, id est,

naturam, finium, sciuorum, necessario & ani-
mali dilabens paulatim instrumentis, & domiciliis, &
spiritus, nisi paulatim & ipsa migrare compulsa deducatur

in diminutionem, & in extincionem non alio modo, quam quo & au-

tagis ipsi quoq; defecisse præsumitur, quoniam vires equo-

rum defatigati degenes in eis quantum de dispositione desti-
tuti hominis, non de passione veritate.

Et non subfiter. Sic etiam Hieronymus: sed proprie-
te ex Hebreo veniente, & non ipso, nimis erit, sive sub-
fiter. In Platieri Rotonu, ac veteri, apudque Augu-
stum, Cossidius Arnobium, & non erit. Symmach.

ΙΩΝΙΝΑ ου περιπονησια, διδούσι non subfiter spiritus.

Exponi potest, quod non subfiter spiritus anima ratio-
nalis in homine, sed in corpore, in quo pertransierit,

qua post mortem defunctus est, & informatio corporis,

ut ultimum eversione, & recessione vitalium, id est,

naturam, finium, sciuorum, necessario & ani-
mali dilabens paulatim instrumentis, & domiciliis, &
spiritus, nisi paulatim & ipsa migrare compulsa deducatur

in diminutionem, & in extincionem non alio modo, quam quo & au-

tagis ipsi quoq; defecisse præsumitur, quoniam vires equo-

rum defatigati degenes in eis quantum de dispositione desti-
tuti hominis, non de passione veritate.

Et non subfiter. Sic etiam Hieronymus: sed proprie-
te ex Hebreo veniente, & non ipso, nimis erit, sive sub-
fiter. In Platieri Rotonu, ac veteri, apudque Augu-
stum, Cossidius Arnobium, & non erit. Symmach.

ΙΩΝΙΝΑ ου περιπονησια, διδούσι non subfiter spiritus.

Exponi potest, quod non subfiter spiritus anima ratio-
nalis in homine, sed in corpore, in quo pertransierit,

qua post mortem defunctus est, & informatio corporis,

ut ultimum eversione, & recessione vitalium, id est,

naturam, finium, sciuorum, necessario & ani-
mali dilabens paulatim instrumentis, & domiciliis, &
spiritus, nisi paulatim & ipsa migrare compulsa deducatur

in diminutionem, & in extincionem non alio modo, quam quo & au-

tagis ipsi quoq; defecisse præsumitur, quoniam vires equo-

rum defatigati degenes in eis quantum de dispositione desti-
tuti hominis, non de passione veritate.

Et non subfiter. Sic etiam Hieronymus: sed proprie-
te ex Hebreo veniente, & non ipso, nimis erit, sive sub-
fiter. In Platieri Rotonu, ac veteri, apudque Augu-
stum, Cossidius Arnobium, & non erit. Symmach.

ΙΩΝΙΝΑ ου περιπονησια, διδούσι non subfiter spiritus.

Exponi potest, quod non subfiter spiritus anima ratio-
nalis in homine, sed in corpore, in quo pertransierit,

qua post mortem defunctus est, & informatio corporis,

ut ultimum eversione, & recessione vitalium, id est,

naturam, finium, sciuorum, necessario & ani-
mali dilabens paulatim instrumentis, & domiciliis, &
spiritus, nisi paulatim & ipsa migrare compulsa deducatur

in diminutionem, & in extincionem non alio modo, quam quo & au-

tagis ipsi quoq; defecisse præsumitur, quoniam vires equo-

rum defatigati degenes in eis quantum de dispositione desti-
tuti hominis, non de passione veritate.

Et non subfiter. Sic etiam Hieronymus: sed proprie-
te ex Hebreo veniente, & non ipso, nimis erit, sive sub-
fiter. In Platieri Rotonu, ac veteri, apudque Augu-
stum, Cossidius Arnobium, & non erit. Symmach.

ΙΩΝΙΝΑ ου περιπονησια, διδούσι non subfiter spiritus.

Exponi potest, quod non subfiter spiritus anima ratio-
nalis in homine, sed in corpore, in quo pertransierit,

qua post mortem defunctus est, & informatio corporis,

ut ultimum eversione, & recessione vitalium, id est,

naturam, finium, sciuorum, necessario & ani-
mali dilabens paulatim instrumentis, & domiciliis, &
spiritus, nisi paulatim & ipsa migrare compulsa deducatur

in diminutionem, & in extincionem non alio modo, quam quo & au-

tagis ipsi quoq; defecisse præsumitur, quoniam vires equo-

rum defatigati degenes in eis quantum de dispositione desti-
tuti hominis, non de passione veritate.

Et non subfiter. Sic etiam Hieronymus: sed proprie-
te ex Hebreo veniente, & non ipso, nimis erit, sive sub-
fiter. In Platieri Rotonu, ac veteri, apudque Augu-
stum, Cossidius Arnobium, & non erit. Symmach.

